

APELACIONI SUD, Paris

Presuda od 1.VII 1977.

Compagnie des Iles  
c/a Sté SIDNA

Kupoprodaja FOB - Snašanje rizika za štetu na robi - Kupac koji na odredištu primi pokvarenu robu, imao je pravo odbiti samo ako dokaže da je roba bila pokvarena prilikom ukrcaja na brod u ukrcajnoj luci

Stranke su zaključile kupoprodajni ugovor o kupnji određene količine konzerviranih rajčica, i to pod uvjetima FOB. Roba je iz Tunisa prevezena u Marseille. Na odredištu je utvrđeno da je jedan dio robe pokvaren. Kupac je odbio primiti pokvarenu robu i vratio je prodavaocu u Tunis.

U sporu koji je povodom toga nastao prodavalac tuži kupca za isplatu dijela kupovnine koji se odnosi na robu koju nije primio i na zavisne troškove koje je imao kupčevim postupkom.

Prvostepeni sud je udovoljio tužiteljevom zahtjevu, a drugostepeni je tu presudu potvrdio. Bitni razlozi drugostepenog suda su slijedeći:

Na temelju kupoprodaje FOB rizik za štetu na robi koju ova pretrpi nakon prelaska brodske ograde u luci ukrcaja pada na kupca. Prema tome, kupac, da bi imao pravo odbiti preuzimanje robe, i na eventualnu naknadu štete, mora dokazati da je roba bila pokvarena za vrijeme ukrcaja na brod u ukrcajnoj luci. Sama činjenica da je dokazano da je roba stigla oštećena u luku odredišta nije dovoljna da bi se izveo zaključak da je bila pokvarena i u vrijeme njenog ukrcaja u brod u ukrcajnoj luci. Prema tome, zaključuje sud, tužbeni zahtjev je opravdan, i tuženoga - kupca obvezao je na plaćanje kupovnine za dio pokvarene robe, te na naknadu troškova koji su tim odbijanjem prouzročeni prodavaocu.

(DMF 1978, str.343)

B.J.

Bilješka.- Samo se donekle slažemo s gornjom presudom. Međutim, čini nam se da je stajalište koje je sud u načelnom pogledu zauzeo donekle preusko. Mislimo, naime, da i u ovom slučaju mora doći do primjene opće usvojeni princip poštenja i savjesti u poslovanju. To konkretno znači da je prodavalac prilikom isporuke robe morao voditi računa i o opravdanim kupčevim interesima. To u ovakvim i sličnim slučajevima kupoprodaje znači da prodavalac mora voditi računa i o činjenici da će roba tijekom prijevoza biti podvrgnuta rizicima prijevoza i da je mora predati u takvom stanju i ambalaži da će ostati neoštećena do završetka putovanja. Premda to u konkretnom slučaju ne dolazi u obzir, postoje i takve vrste roba koje se za vrijeme ukrcaja mogu nalaziti na granici pokvarenosti, premda su u to vrijeme u zdravom stanju, ali je notorno da će se tijekom putovanja pokvariti jer neće moći odoljeti predvidivim rizicima prijevoza. Ovo, naravno, pod pretpostavkom da je kupac stavio na raspolaganje brod koji je uobičajen za prijevoz odnosno vrste robe. Pored toga mislimo da je prestrogo stajalište suda da kupac mora dokazati da je roba bila pokvarena u času ukrcaja na brod. Barem ukoliko se tiče primjene našeg prava, sud ovu okolnost utvrđuje po svom slobodnom uvjerenju. Prema tome, čini nam se da će pokvarenost robe u času ukrcaja moći biti dokazana i okolnošću da ona tijekom putovanja nije bila podvrgnuta izvanrednim rizicima prijevoza.

B.J.